

«Silenci!... Rodam»

«Encara no heu sentit res!». Aquesta tira de diàleg, que pertany a una de tantes pel·lícules rodades l'any 1927, no estava destinada a aparèixer retolada en pantalla; per primera vegada i sense precedents, l'escoltarien els espectadors en una sala de cine.

Aldous Huxley, que més endavant guanyaria grans sumes de doblers com a guionista, va escriure per aquelles dates una crítica força agra que duia com a títol «El silenci és or». Huxley considerava que la introducció del so al cine no era més que la darrera i major creació dels productors per l'espectacle i divertiment de les masses, l'escriptor comentava les seves impressions, després d'haver assistit a una projecció de *The Jazz Singer*, la primera pel·lícula sonora: «Em ruboritzava escoltar aquestes paraules que sorgien dels altaveus i que, suposadament, anaven dirigides a mi i a la resta d'espectadors».

A finals de la dècada dels vint, l'audiència havia doblat el seu número als Estats Units: fins a 110 milions d'espectadors per setmana. Però la irrupció del sonor va comportar una reconversió tècnica que va precisar de grans inversions; per exemple, l'equipament de les sales de cine de tot el país amb sistemes de reproducció de so. Adolf Zukor, magnat del cine, aleshores va haver de vendre la seva dotzena de Roll-Royce, la famosa parella de diamants de 82 quilats encastats a les sivelles dels seus elàstics, aprendre anglès i fins i tot tornar a la feina.

En els rodatges es va imposar, temporalment, l'imperi dels enginyers de so; la resta de tècnics i inclús el director es veien sovint relegats per les necessitats d'aquests nou venguts, procedents majoritàriament de la indústria telefònica.

Molt prest les pel·lícules varen deixar de destil·lar monosíl·labs i renous de tràfic per sentir-se necessitades del llenguatge i trobar-se àvids de paraules. Una crida de SOS es va llançar a la costa Est sol·licitant «vertaders escriptors», per reemplaçar els creadors de gags, els homes-idea i la resta del contingent pintoresc i inculte del cine mut. La resposta va ser entusiasta: el 1931 hi treballaven 345 escriptors fixos i 435 a temps parcial. La gran majoria provenia del vodevil, del teatre o de la premsa, on difícilment podrien obtenir millors perspectives que les que els brindaven ara.

ALDOUS HUXLEY

Robert Riskin, un periodista i publicista que havia treballat en un parell de pel·lícules curtes a Nova York, hi va arribar amb aquella onada i va ser, segons sembla, el responsable del «toc Capra». També S.N. Behram, membre ocasional del grup Algonquin, va acceptar els 1.250 \$ que li oferia la Fox, després del fracàs comercial de la seva darrera obra. A la seva següent comèdia, un dels actors somiava amb el dia que les persones no haguessin de prostituir-se a Hollywood, tot i que el propi Behrman reconeixia que, sense aquest, hauria mort d'inanició molt de temps abans.

S.J. Perelman, humorista de revistes, que va ser reclutat pels Germans Marx per escriure històries per la ràdio, es va convertir, amb l'arribada del sonor, en un guionista ideal. Odiava tot allò i descrivia amargament les condicions de treball que trobaven les noves onades de guionistes. Segons les seves paraules, l'edifici d'escriptors de la Paramount era un viver atrotinat on s'hi trobaven de 30 a 40 escribes en diferents fases de treball. Uns dedicats a pel·lícules de gànsters, uns altres a comèdies musicals, drames, farses, etc. Pocs eren escriptors en el sentit tradicional de la paraula; la majoria eren bons adaptadors, home idea, creadors de situacions que miraven amb desconfiança tots aquells dramaturgs, novel·listes i periodistes que amenaçaven el seu sustent i amb els quals rarament confraternitzaven.

E. ORTEGA.